

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1404/21
20.5.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Миросављевић, председника већа, Јасне Беловић и Ирене Трифуновић Радуловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., улица ... број ..., чији је пуномоћник Тијана М. Вујовић, адвокат из Београда, Булевар Михајла Пупина број 43, против тужене Републике Србије - Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, улица Косовска број 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 9307/2018 од 14.09.2020. године, у седници одржаној 20.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 9307/2018 од 14.09.2020.године у ставу првом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 9307/2018 од 14.09.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 700.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 14.09.2020. године, па до исплате. Другим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му, на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободе исплати износ од још 460.000,00 динара са законском затезном каматом почев од

14.09.2020. године па до исплате. Трећим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 102.600,00 динара. Четвртим ставом изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање од плаћања судских такси.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу против одлуке у ставу првом изреке и одлуке о трошковима поступка из става трећег изреке из свих законом прописаних жалбених разлога.

Испитујући правилност побијане одлуке на основу члана 386. и 402. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да жалбе тужене није основана.

У поступку пред првостепеним судом није учињена нека од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП-а, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, а неосновано се жалбом тужене указује на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП-а, с обзиром да је изрека побијане пресуде јасна, разумљива и у складу са разлозима наведеним у образложењу одлуке и изведеним доказима, па се законитост и правилност пресуде може испитати.

У поступку пред првостепеним судом утврђено је да је тужиоцу решењем МУП РС, Полицијске управе за град Београд КУ бр.17967/10 ЛС од 10.10.2010.године одређено задржавање од 48 часова. Решењем истражног судије Вишег суда у Београду КИ бр.2271/10 тужиоцу је одређен притвор почев од 10.10.2010. године на основу члана 142.став 1. тачка 3 ЗКП, због постојања околности које указују да би боравком на слободи могао да понови кривично дело. Решења о продужењу притвора донета 10.11.2010.године, 07.12.2010. године и 06.01.2011. године заснована су на истим разлозима. Притвор је укинут решењем од 02.02.2011. године. Пресудом Вишег суда у Београду К 4074/10 од 18.04.2017. године овде тужилац, у чијим личним подацима је наведено да је неосуђиван, ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело насилничко понашање на спортској приредби или јавном скупу из члана 344а став 2. КЗ у вези става 1. у стицају са кривичним делом тешка крађа из члана 204. став 2. у вези става 1. КЗ. Наведена пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 бр.1048/2017 од 03.10.2017. године. Тужилац је 23.02.2018. године подно Министарству правде захтев за накнаду штете на који није одговорено.Тужилац је ухапшен на улици док се враћао од девојке и није био на протестима због “Параде поноса”. Услови у притвору нису били добри. Ушао је у ЦЗ након 22 часа у самицу у којој је било још троје људи, а два кревета. Након шест, седам дана пребачен је у собу са 18 лица. Нико га није физички малтретирао, друге јесу, али су га газде собе малтретирале да нешто уради, на пример да очисти собу или опере веш другима сваки дан. У соби са њим су били људи оптужени за тежа кривична дела, неколико за убиство. Хронично пати од бронхитиса, а у притвору му нису дали пумпицу коју иначе користи већ су му дали неки други лек који му није помагао. Постељина је била жута од буђи и све време је био болестан јер му је то сметало. Пре притварања је студирао психологију, био је на другој години, а после овога више није студира. Кривични поступак је трајао седам или осам година, више пута је хтео да иде на брод али није могао.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да тужилац има право на накнаду нематеријалне штете због неоснованог лишења слободe

у смислу члан 560. став 1. тачка 1. ЗКП ("Службени гласник РС" број 70/01 са каснијим изменама и допунама), имајући у виду да је тужилац био лишен слободе у периоду од 10.10.2010. године до 02.02.2011. године, у кривичном поступку који је вођен против њега и који је правноснажно окончан тако што је ослобођен од оптужбе, а притвор му је био одређен из разлога што би боравком на слободи могао да понови кривично дело, дакле из разлога који није скривио. Одлучујући о висини правичне накнаде првостепени суд је имао у виду околности да је тужиоцу притвор одређен из разлога који није сам скривио, трајање лишења слободе, чињеницу да је у време лишења слободе био врло млад, имао је 24 године, да је био неосуђиван, лоше услове у притвору које је описао па је првостепени суд оценио да правична накнада у конкретном случају износи 700.000,00 динара.

Првостепени суд је на основу савесне и брижљиве оцене доказа у смислу члана 8. ЗПП-а, правилно и потпуно утврдио чињенично стање, правилно применио материјално право и за своју одлуку дао јасне и правно ваљане разлоге које прихвата и овај суд.

Одредбом члана 560. став 1. тачка 1. ЗКП ("Службени гласник РС" број 70/01 са каснијим изменама и допунама) прописано је да право на накнаду штете има лице које је било у притвору, а није дошло до покретања кривичног поступка, или је поступак обустављен правноснажним решењем или је правноснажном пресудом ослобођен од оптужбе или је оптужба одбијена.

Одредбом члана 200. став 1. ЗОО, прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству. Одредбом члана 200. став 2. Закона о облигационим односима, прописано је да ће приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и висини њене накнаде, суд водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске норме, правилно је првостепени суд пошао од тога да је тужена одговорна за штету коју је тужилац претрпео на име душевних патњи због неоснованог лишења слободе, сагласно одредби члана 560. тада важећег ЗКП, с обзиром да су мере задржавања и одређивања притвора према тужиоцу предузете у вези са вођењем кривичног поступка који је окончан тако што је тужилац правноснажно ослобођен од оптужбе, а као резултат правилно спроведеног поступка правилно је утврђен обим душевних патњи које је тужилац трпео услед лишења слободе, а који оправдавају досуђивање правичне накнаде тужиоцу за тај вид штете, чију висину је првостепени суд на основу члана 200. ЗОО правилно одмерио.

Неосновани су жалбени наводи тужене којима се указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право и оспорава висина досуђеног износа накнаде

нематеријалне штете. Ово због тога што је првостепени суд правилно ценио све субјективне и објективне околности од значаја за одлуку о висини правичне накнаде имајући у виду све околности конкретног случаја, старосну доб тужиоца, последице неоснованог лишења слободе, дужину трајања притвора и услове боравка у притвору, као и мерила и критеријуме важеће у време доношења побијане одлуке. При томе је првостепени суд имао у виду циљ коме служи накнада и да се досуђивањем накнаде нематеријалне штете не може погодовати тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, како је то прописано одредбом члана 200. став 2. ЗОО, и супротно жалбеним наводима, овај суд налази да досуђени износ представља адекватну сатисфакцију тужиоцу, као оштећеном лицу за његова трпљења и она одговара нематеријалној штети коју је тужилац неоснованим лишењем слободе претрпео. Правична накнада као облик отклањања штетних последица састоји се у исплати новчане накнаде као сатисфакције за претрпљене душевне патње, да би се код оштећеног успоставила нарушена психичка равнотежа (члан 200. став 2. Закона о облигационим односима).

Приликом доношења одлуке овај суд је ценио и остале жалбене наводе тужене, али их посебно не образлаже на основу овлашћења из одредбе члана 396. став 1. и 2. ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета у смислу одредби члана 150., 153., 154. и 163. ЗПП, имајући у виду исход поступка. Неосновани су наводи жалбе тужене да првостепени суд није правилно приликом одмеравања трошкова парничног поступка применио одредбу члана 153. ЗПП будући да се ради о спору за накнаду нематеријалне штете чија се висина одређује у моменту пресуђења по слободној оцени суда, те у складу са тим и успех странака у парничном поступку.

Из изнетих разлога на основу одредбе члана 390. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке, а на основу одредбе члана 165. у вези са одредбом члана 154. ЗПП као у ставу другом изреке, с обзиром да тужена није успела у жалбеном поступку.

Приликом одлучивања овај суд није разматрао одговор на жалбу, с обзиром да је одговор поднет по протеклу рока из члана 380. ЗПП.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Драгана Миросављевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић